

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

О. Б. Жильцов
2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1.3.НЧПП ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА

Напрям підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»;

Педагогічний інститут

Київ – 2015 рік

Педагогіка загальна: робоча навчальна програма [для студентів напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»] / В. І. Дем'яненко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015.

Розробник:

Дем'яненко Валентина Іванівна, викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 1 від «02» вересня 2015 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології
Г. І. Іванюк Г. І. Іванюк

Заступник директора Педагогічного
інституту з науково-методичної
та навчальної роботи

М. М. Машовець М. М. Машовець

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна дисципліна
	Напрям підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»	
Модулів – 3	Спеціальність (професійне спрямування): вчитель музичного мистецтва	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		2-й
Загальна кількість годин – 144 год.		Семестр 3-й Лекції 22 год. Семінарські 20 год. Самостійна робота 60 год. Модульний контроль 6 год. Семестровий контроль 36 год. Вид контролю: екзамен
Тижневих годин дляенної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Педагогіка загальна»: засвоєння студентами цілісної системи теоретичних знань із педагогіки як науки про освіту, виховання та навчання людини, формування здатності та готовності до їх застосування у професійно-педагогічній діяльності.

Завдання дисципліни:

- ґрутовне засвоєння студентами основ педагогічної науки, теорії виховання та теорії навчання;
- опанування студентами на міждисциплінарному рівні основними педагогічними категоріями і поняттями;
- свідоме оволодіння студентами теоретичною спадщиною вітчизняних і зарубіжних педагогів, її критичне осмислення;
- усвідомлене засвоєння студентами змісту, організаційних форм і методів навчання і виховання дітей шкільного віку в загальноосвітній школі та позашкільних закладах освіти з метою їх гармонійного виховання;
- розвиток аналітичного педагогічного мислення студентів, формування вміння вивчати та пояснювати педагогічні явища та процеси у їх взаємозв'язку, взаємозалежності;
- формування у студентів розуміння сутності зв'язку між теорією педагогічної науки та практикою педагогічної діяльності;
- формування у студентів початкових навичок планування виховної і навчальної роботи з дітьми шкільного віку з метою реалізації пізнавальних, розвивальних і виховних аспектів педагогічного процесу, забезпечення особистісно орієнтованого і диференційованого підходів до вихованців;
- стимулювання активної навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- формування у студентів дослідницьких умінь, досвіду роботи з підручниками, навчальними посібниками, науковою літературою, періодичними виданнями, іншими джерелами інформації;
- стимулювання студентів до систематичної самостійної навчальної праці, посилення мотивації учіння, формування самооцінювальних дій;
- виховання у майбутніх педагогів спеціальності «Музичне мистецтво» відповіального ставлення до професійного навчання.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- ключові поняття педагогічної науки;
- історію виникнення, становлення педагогіки як науки, стан її сучасного розвитку та актуальні проблеми;
- суттєві ознаки особистості як педагогічного феномену, основні фактори, що впливають на її формування і розвиток;
- особливості національної системи виховання, шляхи її реалізації на педагогічній практиці;
- специфіку виховного процесу як педагогічного явища, його закономірності, особливості організації у різних типах загальноосвітніх та позашкільних закладів;
- сутність дидактики як галузі педагогіки, що досліджує проблеми

навчання;

- своєрідність навчання як виду пізнавальної діяльності, його суттєві особливості, закономірності та специфіку організації в різних типах загальноосвітніх закладів.

Уміти:

- орієнтуватися в програмовому змісті навчальної дисципліни;
- працювати з конспектами лекцій, вести записи в робочих зошитах за матеріалами наукових джерел, складати опорні конспекти, схеми, таблиці, анотації, узагальнюючи та конкретизуючи матеріал;
- аналізувати педагогічні явища та процеси, пояснювати їх сутність, аргументуючи власну точку зору з позиції науки;
- презентувати законодавчі та нормативні документи про організацію освіти в Україні;
- аналізувати, складати, презентувати конспекти уроків та виховних заходів;
- аналізувати педагогічні ситуації з погляду педагогічної доцільноті аналізу й оцінки навчальної діяльності школярів, ефективності організації навчально-виховної роботи на уроці, наукових підходів вивчення розвитку особистості тощо.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки

Педагогіка як наука. Стадії і джерела розвитку педагогіки. Об'єкт, предмет та основні категорії педагогіки. Функції і завдання педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Тема 2. Методологія педагогіки і методи науково-педагогічного дослідження

Наукові дослідження, їх види. Вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень. Методологія педагогіки і методи науково-педагогічних досліджень, їх характеристика. Структура і логіка науково-педагогічного дослідження.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ

Тема 3. Дидактика як теорія освіти і навчання

Поняття дидактики. Об'єкт і предмет сучасної дидактики. Розвиток дидактики як складової частини педагогіки. Основні дидактичні категорії та їх сучасна сутність. Основні тенденції національної системи освіти та завдання дидактики.

Тема 4. Зміст освіти в сучасній загальноосвітній школі

Сутність і завдання змісту освіти. Основні компоненти змісту освіти. Фактори, що зумовлюють формування змісту освіти. Теорії організації змісту освіти. Види освіти. Наукові вимоги до формування змісту освіти. Реалізація змісту освіти в сучасній школі. Державні нормативні документи, що відображають зміст освіти.

Тема 5. Навчання, його теоретична та методологічна основа

Сутність навчання, його методологічна основа. Навчання як різновид пізнавальної діяльності. Функції навчання, їх взаємозв'язок. Структура процесу навчання. Характеристика основних структурних компонентів. Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Тема 6. Закони, закономірності та принципи навчання

Закони навчального процесу. Закономірності навчального процесу та їх класифікація. Об'єктивні та суб'єктивні закономірності процесу навчання. Дидактичні принципи та їх класифікація. Система сучасних дидактичних принципів, їх характеристика. Система правил реалізації принципів навчання.

Тема 7. Методи і засоби навчання

Поняття про методи та прийоми навчання. Методи навчання, їх класифікація. Характеристика основних груп методів навчання. Загальні

вимоги до використання методів навчання. Поняття про засоби навчання, їх характеристика.

Тема 8. Організаційні форми навчання

Поняття про форми організації навчання. Форми організації навчання, їх характеристика. Класифікація форм організації навчання. Класно-урочна форма навчання в її історичному розвитку. Урок – основна форма організації навчання. Типи уроків, їх структура. Почаурочні форми навчання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Тема 9. Сутність процесу виховання

Процес виховання, його структура, етапи і рушійні сили. Мета і завдання виховання. Фактори виховання. Основні закономірності і принципи виховання. Концепції виховання.

Тема 10. Зміст процесу виховання

Поняття про зміст виховання. Особливості змісту виховання в сучасній школі. Базова культура особистості: зміст і шляхи формування: виховання громадянської культури, виховання розумової культури, філософсько-світоглядна підготовка, виховання основ моральної культури, виховання екологічної культури, трудове виховання і профорієнтація, виховання естетичної культури, виховання фізичної культури.

Тема 11. Загальні методи та форми виховання

Поняття про методи, прийоми, способи, засоби виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика основних груп методів виховання. Вибір методів виховання. Організаційні форми виховної роботи. Специфіка позакласної і позашкільної роботи. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Позашкільні навчально-виховні заклади.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	лекція	семінари	індивідуальна робота	самостійна робота	МКР
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1.						
Змістовий модуль І. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ						
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки		2	2		6	
Тема 2. Методологія педагогіки і методи науково-педагогічного дослідження		2	2		6	
Модульний контроль						2
Разом за змістовим модулем 1	22	4	4	-	12	2
Змістовий модуль ІІ. ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ (ДИДАКТИКА)						
Тема 3. Дидактика як теорія освіти і навчання		2	-		5	
Тема 4. Зміст освіти в сучасній загальноосвітній школі		2	-		5	
Тема 5. Навчання, його теоретична та методологічна основа		2	2		5	
Тема 6. Закони, закономірності та принципи навчання		2	-		5	
Тема 7. Методи і засоби навчання		2	2		5	
Тема 8. Організаційні форми навчання		2	4		6	
Модульний контроль						2
Разом за змістовим модулем 2	53	12	8	-	31	2
Змістовий модуль ІІІ. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ						
Тема 9. Сутність процесу виховання		2	2		5	
Тема 10. Зміст процесу виховання		2	2		6	
Тема 11. Загальні методи та форми виховання		2	4		6	

Разом за змістовим модулем 3	33	6	8	-	17	2
1	2	3	4	5	6	7
Усього годин	108	22	20	-	60	6
Модуль 2						
Іспит	36					
Усього годин	144	22	20	-	60	6

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогіка як наука і навчальний предмет	2
2.	Система освіти в Україні	2
3.	Технології навчання в сучасній школі	2
4.	Методи навчання в сучасній в загальноосвітній школі	2
5.	Урок як основна форма організації навчання в загальноосвітній школі	2
6.	Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів	2
7.	Розвиток, соціалізація і виховання особистості	2
8.	Технології виховання	2
9.	Робота класного керівника	2
10.	Особистість в системі колективних відносин	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Предмет і завдання педагогіки 1. Проаналізувати визначення понять: «виховання», «навчання», «освіта», «формування», «розвиток», «педагогічний процес», які дані в різних навчальних підручниках та посібниках з педагогіки. Вибрати ті, які, на Вашу думку, найбільш повно відображають суть цих понять. Побудувати графічну модель, яка відображає співвідношення цих понять. Обґрунтувати свою позицію. 2. Прокоментувати твердження «Психологія без педагогіки безкорисна, педагогіка без психології безсильна».	6	10
2.	Методологія педагогіки і методи науково-педагогічного дослідження	6	10

	<p>1. Визначити мету та завдання дослідження до теми «Розвиток творчих здібностей учнів на уроках музичного мистецтва».</p> <p>2. Підібрати систему методів науково-педагогічного дослідження при вивченні особистості учня та досвіду роботи вчителя музики.</p>		
3.	<p>Дидактика як теорія освіти і навчання</p> <p>1. Схематично окреслити взаємозв'язок основних дидактичних категорій.</p> <p>2. Розкрити завдання дидактики на сучасному етапі розвитку української національної школи.</p>	5	10
4.	<p>Зміст освіти в сучасній загальноосвітній школі</p> <p>1. Ознайомитись із підручником з музичного мистецтва для загальноосвітньої школи, проаналізувати його структуру. Визначити, яким чином у підручнику реалізовані вимоги принципів науковості, систематичності і послідовності, наочності, зв'язку з життям.</p> <p>2. Охарактеризувати особливості змісту освіти в зарубіжній школі (на прикладі 2-3 країн). Зробити порівняльний аналіз.</p>	5	10
5.	<p>Навчання, його теоретична та методологічна основа</p> <p>1. Проаналізувати думку Я.-А. Коменського «Хай буде альфою і омегою пошуки такої методи, при якій учителі менше б учили, а учні більше б учились» з погляду її актуальності.</p> <p>2. Показати взаємодію всіх складових компонентів процесу навчання (схематично).</p>	5	10
6.	<p>Закони, закономірності та принципи навчання</p> <p>1. Проілюструвати дидактичні принципи висловлюваннями народної педагогіки.</p> <p>2. Охарактеризувати правила реалізації окремих принципів навчання (2-3-х принципів), можливість їх застосування в професійній діяльності.</p>	5	10
7.	<p>Методи і засоби навчання</p> <p>1. Ознайомитись із передовим педагогічним досвідом (1-2) і виписати приклади ситуацій (5-6), в яких вчителі творчо використовували певні методи і прийоми навчання.</p> <p>2. Обґрунтувати критерії оцінювання навчальних</p>	5	10

	досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, орієнтовні вимоги до оцінювання їх навчальних досягнень з мистецьких предметів (учнів початкової, основної й старшої школи).		
8.	<p>Організаційні форми навчання</p> <p>1. Виписати думки В.О. Сухомлинського про роль і місце уроку у вихованні учнів, вимоги до уроку. Зазначити їх актуальність.</p> <p>2. Виписати із книги «Педагогічний пошук» 4-5 яскравих прикладів прояву професійної майстерності учителів-новаторів в організації навчально-виховного процесу на уроці.</p>	6	10
9.	<p>Сутність процесу виховання</p> <p>1. Прочитати і зробити короткий конспект окремих статей розділу «Виховна роль мистецтва» за книгою Григорія Ващенка «Праці з педагогіки та психології».</p> <p>2. Розкрити сутність сучасних концепцій виховання і висловити своє ставлення до них.</p>	5	10
10.	<p>Зміст процесу виховання.</p> <p>1. Змоделюйте систему естетичного виховання у школі Вашої мрії, виходячи із позиції «Коли б директором був (була) я».</p> <p>2. Ознайомитись із працями В.О. Сухомлинського («Як виховати справжню людину», «Народження громадянина») і виписати 5 цікавих міркувань та яскравих прикладів щодо змісту, напрямків, форм і методів морального виховання школярів.</p>	6	10
11.	<p>Загальні методи та форми виховання</p> <p>1. Обґрунтувати ідею виховання творчої особистості в творі С.Ф. Русової «Нова школа». Чи імпонує Вам вона?</p> <p>2. Охарактеризувати виховну діяльність позашкільних освітньо-виховних установ. Висловити своє бачення щодо ролі цих закладів у формуванні зростаючої особистості.</p>	6	10
Усього:		60	110

7. Методи навчання

- I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності**
- 1. За джерелом інформації:**

- словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція), пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні: ілюстрація, демонстрація, використання комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація);
- практичні: вправи.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з науковими джерелами, виконання індивідуальних навчальних проектів.

П. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальна дискусія, пізнавальна гра, створення ситуації пізнавальної новизни, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

2. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності: роз'яснення значимості учіння, пред'явлення навчальних вимог, заохочення й осудження в учінні.

8. Методи контролю

Метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю, метод програмованого контролю, метод самоконтролю, модульні контрольні роботи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Екз.	Сума		
Форми роботи	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II						Змістовий модуль III			Макс. кільк. балів	40	100	
	Лекції	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
Семінарські заняття	10 +1	10 +1	10+1	10+1	10+1	10+1	10 +1	10 +1	10 +1	10 +1	10 +1	10 +1	110		
Самостійна робота	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110		
МКР	25		25						25			75			
ВСЬОГО – 306 б. РК – 5,1															

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за школою Університету	За національною школою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів	задовільно
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів	незадовільно
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1 – 34 балів	

11. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- мультимедійні презентації;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- сертифікований електронний курс.

12. Рекомендована література

Базова

1. Волкова Н. П. Педагогіка : Навчальний посібник / Н. П. Волкова – 2-ге видання, перероблене, доповнене. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с. (Альмаматер). *
2. Кузьмінський А. І. Педагогіка : Підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки). *
3. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н. Є. Мойсеюк – 5-е вид., доповнене і переробл. –

- К. : ВАТ «Білоцерківська книжкова фабрика», 2007. – 656 с. *
4. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник / М. М. Фіцула – Видання 2-ге, виправлене, доповнене. – К. : Академвидав, 2006. – 560 с. (Альмаматер). *
 5. Ягупов В. В. Педагогіка : Навчальний посібник / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2003. – 560 с. *

Допоміжна

1. Зайченко І. В Педагогіка : Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. / І. В. Зайченко. – К. : «Освіта України», «КНТ» 2008. – 528 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/626694/>
2. Іванюк Г. І. Модель учителя у теоретико-практичній спадщині В. Сухомлинського / Г. І. Іванюк // Педагогічні науки (збірник наукових праць) «Василь Сухомлинський і сучасність: особистість у навколошньому середовищі»: Науковий вісник Миколаївського державного університету. – Випуск 8. – Миколаїв : МДУ, 2004. – С. 241-245. ***
3. Іванюк Г. І. Педагогіка. Модуль «Основи педагогіки», «Теорія виховання»: навчальний посібник / Г. І. Іванюк, С. М. Мартиненко. – К. : КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2006. – 64 с. **
4. Косенко К. М. Основи загальної педагогіки: курс лекцій для студ. пед. спеціальностей вищих навч. закладів / К. М. Косенко. – К. : Повний світ, 2005. – 184 с. **
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації : Практикум / А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).*
6. Максимюк С. П. Педагогіка : Навчальний посібник / С. П. Максимюк. – К. : Кондор, 2005. – 667 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/626701/>
7. Михайличенко О. В. Основи загальної та музичної педагогіки: історія та теорія: Навчальний посібник (двомовний) / О. В. Михайличенко. – Суми : вид-во «Козацький вал», 2009. – 208 с.
8. Мартиненко С. М. Загальна педагогіка : Навч. посіб. / С. М. Мартиненко, Л. Л. Хоружа К. : МАУП, 2003. – 176 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/147696/>
9. Педагогіка : Хрестоматія / Уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко – 2-ге вид., стер. – К. : Знання-Прес, 2006. – 700 с. – (навчально-методичний комплекс з педагогіки). **
10. Рудницька О. П. Педагогіка : загальна та мистецька : Навчальний посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга. – Богдан, 2005. – 360 с.*

* – бібліотека Педагогічного інституту

** – бібліотека кафедри педагогіки та психології

*** – Інституційний репозиторій Київського університету імені Бориса Грінченка

Навчально-Методична карта дисципліни «Педагогіка загальні»

Разом: 144 год., з них лекційні заняття – 22 год., семінарські – 20 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 60 год., підготовка до іспиту – 36 год., екзамен.